

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Banca Poporală“ Dej, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“ Miercurea, „Cassa de păstrare“ Săliște, „Chiorana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economia“ Cohalm, „Economul“, „Făgeșana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișerul“, „Hașegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Industria“, „Iulia“, „Lăpovana“, „Lugoșana“, „Lucașfărul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Victoria“, „Vlădeasa“, „Zărândeana“, „Zlăgnea“, „Agricola“,
însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
IOAN I. LĂPĂDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 28 Octombrie 1906.

Nr. 43.

La schimbarea de azi.

Cu ziua de astăzi „Revista Economică“ trece de sub direcția de până acum a D-lui Dr. Cornel Diaconovich în cea a scriitorului acestor rânduri. E o simplă schimbare de persoane aceasta, pe care oricât de puțin esențială o considerăm, nu o putem lăsa să treacă fără să nu facem anumite reflexiuni, dictate pe deoparte de bunul simț față de activitatea și conducerea de până acum a acestui organ de publicitate și impuse pe de altă parte de datorința ce avem față de publicul mare de a ne determina calea ce intenționăm a urma pentru viitor.

*

Timp de aproape opt ani de zile „Revista Economică“ a fost condusă cu pricepere și devotament de Domnul Dr. Cornel Diaconovich, făcând bune și reale servicii băncilor și intereselor noastre economice de tot felul, deși sprijinul ce i-s'a dat din partea celor ce au putut sau ar fi putut să-și pună cunoștințele, priceperea și destoinicia în serviciul cauzelor pentru care s'a înființat acest organ al institutelor financiare române, a fost cât se poate de mășter. E mic, foarte mic numărul celor ce cu tot indeferentismul multora n'au pregetat a se grupa în jurul fostului director al acestei reviste și a se angaja împreună cu dânsul la munca grea, dar folositoare de colaboratori fideli ai singurului organ pentru interesele economice și financiare ale poporului nostru. Domnii *Constantin Popp*, *Romul Simu*, *Ioan Vătășanu* și *Ermil Borcia*, iar pe la începutul activității sale, *Dominic Rațiu* și *Iuliu Popescu* și încă câțiva alții, al căror nume, să ni-se îngăduie a nu-l mai aminti, au drept la recunoștința noastră a tuturor celor ce am simțit

și deci am știut apreția cu adevărat foloasele activității lor.

Astăzi cei mai mulți nu-și vor mai fi aducând aminte de munca depusă în coloanele „Revistei Economice“ și de modestele succese ale spriginitorilor ei. Firește. Lumea uită și trece la ordinea zilei peste succese cu mult mai mari și mai alese, chiar peste succesele celor mai favoriți ai sortii, deci cum nu va trece și cum nu va da uitării succesele nepretențioase ale unor oameni, cari fără larmă, dar — spre mai multa lor cinste — și fără zăbavă, într'un cerc destul de larg, au aruncat mereu grăunțele dezvoltării și progresului nu pentru mărirea lor ci pentru folosul altora. Roadele semințelor aruncate prin „Revista Economică“ sunt cunoscute de prea puțini. Intre acei puțini însă, special nouă, celor ce preluăm astăzi firele unei activități de bun renume, ni-se impune a le căuta și arăta, cu toată recunoștința, tuturor celor ce s'au interesat ori vor să se intereseze de lucrările noastre.

Dacă vom face o asemănare între starea de astăzi și cea de acum opt ani a băncilor noastre, special în ceea ce privește lucrările lor tehnice și administrative și vom vedea că acum stăm neasemănat mai bine ca în trecut și dacă vom spune că aceasta îndreptare spre bine, în mare parte are a se mulțămii observărilor și criticei binevoitoare a „Revistei Economice“, făcute îndeosebi cu ocaziunea încheierilor anuale, bunele ei servicii nu i-se vor putea tăgădui. Lacune însemnate, interpretări eronate și principiile adeseori nejustificate, după cari se compuneau odinioară multe dintre bilanțurile băncilor noastre azi au dispărut aproape cu totul. Au dispărut atât de mult, încât ne pare că nu e departe timpul de a ajunge la proceduri corecte și comune în privința lu-

crărilor tehnice și administrative la băncile române.

La această îndreptare spre bine nu mai puțin vor fi contribuit diferitele chestiuni de contabilitate, control, afaceri de bancă etc. tractate și luminate în lungul curs al vremii de „Revista Economică“. Ba susținem, că chiar și nepretenzivele informațiuni și cronici de legislațiune, jurisdicțiune, afaceri de dări, competențe etc. încă vor fi adus multora bune și incontestabile servicii, pe cari mai bine le-ar putea arăta cei ce de fapt au beneficiat de ele. În privința acestor chestiuni, la aparență nu prea însemnate, de fapt însă de cel mai mare folos practic, se poate zice că „Revista Economică“ a fost singurul organ care urmărind ideile și progresul timpului modern ne-a ținut în curent cu preocupățiunile și schimbările lumii mari.

Dar nota cea mai distinsă a activității „Revistei Economice“ o formează chestiunile mari și generale referitoare la organizația noastră financiară și la reformele băncilor noastre, chestiuni în cari rolul cel mai frumos l-a avut fostul director al acestui organ de publicitate. Stăpânit în măsură mare de simțul trebuințelor organizării noastre financiare, dânsul a fost unul dintre cei dintâi care a dat lozinca consolidării. Toate ideile bune și moderne ce agitau lumea străină au fost prinse în momentul cel mai oportun și adaptate, cu tact și pricepere, referințelor noastre specifice. Lunga serie de articoli despre problemele reformei băncilor se poate conzidera ca una dintre cele mai excelente lucrări în materie de finanțe de bancă din câte s'au scris vreodată la Români de pe pretutindenea. Ideile expuse în acele articole au format baza lucrărilor și preocupățiunilor conferențelor băncilor române din trecut și vor trebui să rămână și pentru viitor postulatele cele mai însemnate pentru asigurarea viitorului institutelor noastre financiare. Aceasta fiind convingerea noastră cutezăm a zice că dacă „Revistei Economice“ nu i-ar rămâne alt merit decât numai acela de a fi adus în discuție — de multeori chiar înaintea altor foi din patrie — chestiunile de cari făcuserăm amintire mai sus, existența ei este deplin justificată.

În sfârșit „Revista Economică“ deși în definitiv a fost mai mult un organ al băncilor române susținut pentru interesele acestora, totuși în lipsa altor organe de publicitate corespunzătoare, n'a pregetat a se ocupa și de alte chestiuni economice cum sunt: chestiunile de agricultură, industrie, comerț etc., iar în timpul din urmă a fost

preocupată de ideile marelui chestiuni economice române.

Ar fi o naivitate din partea oricui ar crede, că prin cele expuse până aci am voi să zicem că „Revista Economică“ a făcut totul. Nu! Trebuințele noastre — cum a recunoscut în repetite rânduri și direcția de până acum a acestei reviste — au fost și sunt cu mult mai multe și mai mari decât să poată fi satisfăcute printr'un organ de publicitate avizat la puterile duor-trei colaboratori, oricât de destoinici ar fi aceia. Se poate însă susține — fără teamă de desavuare — că pe lângă spriginul de care s'a bucurat din partea mănuiitorilor nostri de peană, ea a făcut destul. A făcut poate chiar și mai mult decât s'ar fi putut face la alții între asemenea împrejurări, ceea ce e un succes de netăgăduit pentru un popor ca al nostru, avizat exclusiv la propriile sale puteri. Din parte-ne, cunoscând prea bine greutatețile cu cari se fac asemenea lucrări, nu putem decât să exprimăm mulțămirea noastră cele mai sincere celor ce au conlucrat la ridicarea „Revistei Economice“ pentru că ne-au dat astăzi în mână un lucru format, întreg și — dacă ne vom nizu întru desăvârșirea lui — cu viitor!

*

După o asemenea activitate a predecesorilor nostri ne vor întreba unii: ce vom face noi, cei cărora ne e încredințată conducerea viitoare a „Revistei Economice“? — Călăuziți de cea mai bună credință vom face tot ce ne permit puterile ca această revistă să poată servi cu adevărat interesele băncilor noastre în special și interesele economice ale poporului nostru în general.

În scopul acesta ne vom îndrepta atențiunea în primul loc asupra trebuințelor tehnice și administrative ale singuraticilor noastre bănci, a acelor trebuințe cari, îndeplinite, să le poată ridica la cerințele și importanța timpului modern. Bine știind că numai un organism complet și armonios dezvoltat poate funcționa în regulă și cu succes, ne vom nizu a cunoaște cât mai bine întocmirile interne ale băncilor noastre, a le examina părțile bune și slabe, căutând a lecul și îndrepta pe aceste din urmă cu tot ce timpul nostru a dat la iveală ca mai bun și mai folositor. În legătură cu aceasta nizuintă a noastră nu vom uita a face cât mai des obiect de discuție chestiunile organismului intern al institutelor financiare ce ne aparțin, arătând în acelaș timp dintre întocmirile străine pe cele mai bune, pentru ca prin o înțelegere comună să putem alege tot ce va

fi mai potrivit și mai practic pentru noi și împrejurările noastre.

Desvoltarea și perfecționarea internă a băncilor noastre, ridicarea lor la cerințele zilelor în cari trăim, condiționează un stat de funcționari corespunzător pregătiți pentru funcțiunile ce ocupă și întru toate asigurați în existența lor. Fără funcționari stăpâni pe materia lucrărilor lor, fără de a da acestora condițiunile unui traiu potrivit și mulțamitor multe din străduințele noastre către progres și întărire vor rămâne zadarnice. Conduși de asemenea vederi, chestiunea calificării funcționarilor noștri și a asigurării viitorului lor vor forma — ca și până acum — unul dintre cele mai de căpetenie puncte ale programului „Revistei Economice”. În privința celei dintâi: calificarea funcționarilor, coloanele revistei noastre ne vor ține în curent cu întreg progresul științelor economice și financiare, studiindu-le cu deosebire pe acele cari se vor arăta de o necesitate mai urgentă și de un folos mai imediat. Tot în acest scop vom urmări modalitățile prin cari se cultivă funcționarii altor neamuri, căutând după putință a afla și pentru relațiile noastre mijloacele cele mai potrivite ca să putem călca cât mai curând pe urmele celor ce știu și pot mai multe decât noi. Cât privește — în al doilea rând — asigurarea viitorului celor ce stau în serviciul afacerilor noastre de bancă, vom urmări cu atențiune mișcările de asemenea natură dela noi și din străinătate, le vom studia rezultatele și, pe baza cercetărilor făcute și a împrejurărilor date, vom veni cu propunerile ce le vom crede mai bune și mai ușor realizabile.

Mână în mână cu modernizarea întocmirilor interne la băncile noastre, cu calificarea și asigurarea viitorului funcționarilor lor, vom da în coloanele revistei noastre cuvenită atenție și afacerilor comerțului de bancă. Afacerile la băncile române sunt determinate de natura ocupațiilor și împrejurărilor în cari ne trăiește poporul. Intențiunea noastră prin urmare nu va fi schimbarea afacerilor deja obicinuite, ci numai acomodarea acestora naturei și felului lucrurilor. Nimic nu poate fi mai periculos în împrejurările noastre decât lipsa armoniei necesare între natura afacerilor și a condițiilor cari trebuie să determine aceste afaceri. Stabilirea armoniei și echilibrului de lipsă între unele și altele va forma preocupățiunea de forță a nizuințelor și străduințelor noastre.

Am avut ocazie ca colaborator al ace-

stei reviste a arăta că succesul cel mai mare ce l-ar putea ajunge băncile noastre ar fi realizarea ideii reunirii lor într'un singur corp pentru apărarea și promovarea intereselor comune ce le au. Nu e locul a reveni acum asupra acestei chestiuni. Mărturisim însă că fiind pătrunși până la desăvârșire de importanța ideii de reunire a băncilor vom lucra cu tenacitate și din toate puterile ce le avem pentru realizarea ei. Iar odată ideea realizată — ceea ce credem că nu peste mult va și urma — ne vom oferi cu toată inima modesta noastră pricepere în serviciul intereselor băncilor reunite.

Până aci cu băncile propriu zis. „Revista Economică” însă la un popor de starea noastră nu se poate mărgini numai la interesele unor institute financiare. O mulțime de alte chestiuni economice parte în germene parte în desvoltare cer sprijin și ocrotire. În lipsa altor puteri „Revista Economică” va trebui să le îmbrățișeze cu tot interesul și pe acestea. Astfel nu va fi permis să rămână afară de preocupațiunile ei de pildă chestiunea cooperativelor, chestiunea agrară, industrială etc. Iar noi promitem că ne vom da silință a le pune în discuție, potrivit împrejurărilor și intereselor noastre.

În sfârșit nu vom uita că unui popor dornic de înaintare și de o soartă mai bună, pentru chestiunile sociale și economice de tot felul, ce preocupă și agită azi cu pasiune întreaga lume, îi e absolut de lipsă un organ de publicitate care să-l țină în curent cu progresul timpului în diferitele chestiuni, pe cari să le tracteze și explice și din punctul de vedere al intereselor și împrejurărilor specifice ale neamului. Un astfel de organ ne lipsește. Până-l vom putea avea „Revista Economică” își va ține de datorință a-l înlocui fie măcar și numai în parte. În acest scop va da, dacă nu mai mult, cel puțin note bibliografice despre tot ce apare în materie de economie politică la noi și în străinătate pentruca în chipul acesta să atragă atențiunea celor ce ar voi să se ocupe cu diferitele chestiuni. Intrucât împrejurările ne vor favoriza în ajungerea intențiilor noastre, chestiunile mai importante vom căuta să le studiem cu deosebită conziderație la interesele noastre românești.

Aceasta este în liniamente generale calea ce vom să urmăm, o cale destul de grea, pe care numai prin muncă și trudă o vom putea răzbi. Orice ajutor ce ne-ar veni de orișunde în străduința și munca noastră va fi primit cu recunoștință. Iar dacă acesta nu

ne-ar veni stăruim singuri, cât vom putea, întru îndeplinirea sarcinii ce ne-am luat.

Așa să ne ajute Dumnezeu!!

Ioan I. Lăpădatu.

Scumpirea banilor.

Cătră finele săptămânei trecute lumea financiară a fost surprinsă de evenimentul cu totul neașteptat al urcării etalonului oficial al Băncii Angliei la 6%. Urcarea nu s'a făcut în ziua de Joi, când se țin ședințele normale, ci Vineri, lucru de tot neobiceiuit în Londra și care nu s'a mai întâmplat de la războiul transvaalic încoace. Lipsind până în ultimul moment orice indicii pentru o astfel de măsură, știrea a fost primită la început aproape pretutindenea cu neîncredere, mai cu seamă că în ultimele zile situația Băncii Angliei s'a fost ameliorat și exportul de aur la America a mai încetat. Cât de puțin au așteptat piețele de bani urcarea etalonului în Londra documentează faptul că în Berlin discountul privat s'a redus cu 1/3%. O zi după ce hotărâse a menține etalonul actual neschimbat, Banca Angliei se vede îndemnată a-și urca etalonul la 6%, cum n'a mai fost de la 1899 încoace. Este deci explicabil că aceasta măsură extraordinară a dat naștere celor mai diferite presupuneri și combinațiuni asupra motivelor ei.

Cea mai imediată cauză a urcării etalonului din Londra este marele export de aur la Egipt, prin care s'a detras Băncii Angliei nu mai puțin decât 1.300.000 funți aur și s'a redus stocul ei la 27.8 mil. funți, situație ce n'a mai fost de la 1900 încoace, din primele luni ale războiului buro-englez. Insemnatele sume absorbite în timpul din urmă de Egipt s'au investit în mare parte în diferitele întreprinderi industriale, ce s'au fondat acolo și în ameliorațiuni ale solului făcute de capitaliști în scop de a transforma pustia în pământ productiv. În general Egiptul a luat în anii ultimi un avânt extraordinar, realizat aproape exclusiv cu capitaluri engleze.

Pe lângă exportul aurului în Egipt, au mai determinat Banca Angliei la urcarea etalonului și activitatea intensivă pe terenul industrial și comercial din internul țării, precum și exportul de aur la America care deși s'a mai redus, totuși continuă a fi destul de mare, pentru a îndemna pe conducătorii Băncii Angliei la luarea de măsuri de precauțiune.

Urcarea etalonului, ce ne preocupă este o măsură serioasă și denotă o situație extraordinară. Peste 5% Banca Angliei încă n'au trecut în ultimii 7 ani și 5% a avut numai în 1901 și în toamna aceasta. La 6% a fost urcat etalonul numai în Decembrie 1899 pe timpul războiului din Transvaal, când minele au încetat a lucra; dar deja în Ianuarie 1900 etalonul s'a redus iarăși la 5%. Acum nu este războiu, minele din Africa-sudică sunt în plină activitate și totuși Banca Angliei slăbită prin detragerea extraordinară, pentru a-și apăra stocul metalic, se vede necesită a-și urca etalonul la 6%.

Data fiind influința Băncii Angliei asupra piețelor de bani europene, se impune involuntar întrebarea, dacă urcarea etalonului în Londra va avea efect și asupra celorlalte bănci mari.

Asupra acestei chestiuni părerile cercurilor financiare sunt diferite. În Berlin d. ex. dominează în general părerea că Banca imperială germană nu va fi

necesită a se decide la o nouă urcare a etalonului său, care deja cotează 6%; cel mult se va urca discountul privat. Urcarea etalonului la 7% de altcum n'ar avea alt efect, decât acela al etalonului actual de 6%, în schimb însă ar impune țării, fără vreun motiv plauzibil, o sarcină grea. Din motivul acesta Banca imperială germană deocamdată va observa o ținută rezervată și va procedea la urcarea etalonului său numai în caz de extremă necesitate, când și-ar vedea periclitat stocul de aur.

În Viena, piața de bani mai apropiată și deci mai de interes pentru noi, de sine înțeles, încă a fost viu discutată în ultimele zile chestiunea dacă în urma urcării etalonului în Londra, Banca Austro-Ungară își va putea menține etalonul de 4 1/2% sau îl va urca și ea la 5%. Deși diferența între etalonul nostru oficial și cel londonez și berlinez este de prezent 1 1/2%, totuși se crede că Banca noastră de emisiune, conștientizând că situația ei este în toată privința favorabilă, deocamdată va sta în rezervă, așteptând dezvoltarea lucrurilor și numai dacă se vor ridică față de ea pretenziuni, ce cu mijloacele normale nu le va putea satisface, se va decide la urcarea etalonului. Băncile private atât din Viena cât și din Budapesta însă cu toate acestea și-au urcat procentul de discount la 5 1/2 și chiar 6%.

Reuniunea revizorilor germani.

— Două idei bune. —

Germania este una dintre puținele țări care s'a împrietinit mai curând cu ideea controlului extern la întreprinderile comerciale și financiare. Lucrurile în privința aceasta acolo au mers atât de departe încât astăzi își supun controlului gestiunea lor, nu numai întreprinderile obligate la publicitate ci și cele private. Și din cauză că revizuirea s'a încetățenit aproape pretutindenea în imperiul german, în timpul din urmă și numărul revizorilor a crescut foarte mult. A crescut în măsură așa de însemnată, încât revizorii germani au ținut de lipsă să se grupeze într-o reuniune specială a lor.

Zilele trecute această reuniune și-a ținut adunarea generală în Lipsca, unde s'a produs un foarte interesant schimb de idei cu privire la chestiunile de control. Dintre aceste special două merită să ne ocupe atențiunea noastră cu deosebire pentru importanța practică a lor.

În primul rând s'a emis ideea că ar fi bine ca în afacerile procesuale de natură comercială, până când acestea nu ajung înaintea judecătorei, să se ceară opiniunea revizorilor experți. Importanța practică — în caz de realizare — a acestei idei o vor putea spune cu deosebire cei ce au avut procese în afaceri comerciale și știu că hotărârea judecătorei mai totdeauna depinde de opiniunea revizorilor experți. Așa fiind — cu drept rezonabilă nemții — cu cât s'ar ușura procedura și la câte procese nu li-s'ar pune capăt dacă înainte de toate s'ar cere opiniunea unor oameni specialiști, cum sunt revizorii experți, cari ar putea examina și expune adevărata stare a lucrurilor. În chipul acesta lumea comercială ar putea fi foarte ușor scutită de multe cheltuieli și pierderi zadarnice.

O altă chestiune care a preocupat pe revizorii întruniți la Lipsca a fost ideea ca și în cazuri de concurs, înainte de ce acesta ar fi declarat să se ceară opinia revizorilor experți. Se știe anume că de mulți teorii comercianții cinstiți, pe lângă cea mai bună pre-

cauțiune, ajung în insolvabilitate, iar creditorii spăriați îi împing prin impaciența lor la faliment. De fapt însă câți dintre astfel de debitori, pe lângă puțină bunăvoință din partea creditorilor, n'ar putea să-și aranjeze afacerile astfel încât să nu fie siliți a ajunge în concurs? Destui! Din acest motiv revizorii germani cer ca în astfel de cazuri, la pertractările pentru o înțelegere pacinică, să se asculte și opinia unor revizori experți, care să spună dacă debitorul din chestiune poate sau nu trece peste impașul în care a ajuns. Și dacă da, chiar când numai unii dintre creditori s'ar învoi la o aplanare pacinică, cealaltă să fie legal obligați la aceasta. Dela o astfel de reformă în procedura concursuală, germanii așteaptă foarte mult.

Vom vedea intrucât se vor realiza aceste două idei bune.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Aurora“, institut de credit și economii, societate pe acții în Baia-mare (Nagybánya), și-a ținut adunarea generală constituantă la 11 crt. În direcțiune s'au ales: Președinte: George Pop de Băsești, mare proprietar; Vicepreședinte: Dr. Vasile Lucaciu, paroh în Șișești; Membrii: Alexandru Pap de Capolnoc-Mănăștur, jude la tabla reg. în retragere, în Baia-mare, Iosif Pap de Turți, jude la tabla reg. în retragere, în Ilba, Gavriil Barbul, mare proprietar în Mocira, Constantin Lucaciu, paroh în Jobjib, Nicolae Lupan, paroh și președintele Asociațiunii „Perșeu“ în Chiuzbaia, Atanasiu Demian, proprietar în Negrești, Dr. Victor Pop de Băsești, avocat în Baia-mare, Dr. Teofil Dragoș de Desești și Dragomirești, avocat în Baia-mare. În comitetul de supraveghiere au fost aleși: Președinte: Romul Marchiș, paroh în Tâmaia; Membrii: Ioan Gheție, director gimn. în Năsăud, Demetriu Cionte, paroh în Dumbrăvița, Augustin Dragoș de Desești și Dragomirești, proprietar în Hideaga, Ananie Cherecheș, contabil în Chiuzbaia. Director executiv: Dr. Teofil Dragoș, avocat în Baia-mare. Direcțiunea institutului în ședință plenară a adus următoarele decizii: 1. Pentru achitarea valorii nominale a acțiilor subscrise se fixează următoarele termene: a) Rata II și III, adecă 20 cor. de fiecare acție sunt a se achita până la 31 Octomvrie 1906; b) Rata IV, adecă 10 cor. de fiecare acție la 1 Ianuarie 1907; c) Ratele V—X, de câte 10 cor. de fiecare acție la: 1 Martie, 1 Maiu, 1 Iulie, 1 Septemvrie, 1 Noemvrie 1907 și 1 Ianuarie 1908. 2. Fiecare acționar are însă dreptul să achite deodată mai multe, sau toate ratele înainte de termenele fixate mai sus, în care caz va primi 5% interese după sumele plătite în contul acțiilor dela plătire, respective dela începutul activității institutului; iar acei acționari, cari vor rămâne în restanță cu achitarea punctuală a ratelor la termenele fixate, vor plăti 8% interese după sumele restante. 3. După achitarea ratelor I—III fiecare acționar va primi un titlu provizor: iar acțiunile originale se vor elibera numai după ce se va fi răspuns valoarea întreagă a acțiilor. 4. Activitatea institutului se va începe cu 1 Ianuarie 1907. Ratele II—III sunt a se trimite la adresa directorului executiv: dl Dr. Teofil Dragoș, avocat în Baia-mare, iar ratele IV—X — fiind la termenul acelor firma institutului înregistrată — la adresa institutului.

„Economul“, institut de credit și economii, Filiala în Murăș-Ludoș. Sub firma aceasta „Economul“ din Cluj a deschis la 15 crt. o sucursală în Murăș-

Ludoș, orașel în marginea Câmpiei, unde se face un viu comerț îndesebi de cereale. Noua sucursală se ocupă cu toți ramii de afaceri de bancă: primește bani spre fructificare, acordă împrumuturi cambiale și hipotecare etc. Conducerea ei este incredințată d-nilor Dr. Ioan Olteanu, avocat, Danilă Munteanu, proprietar și notar penz. și Vasile Morariu, învățător. Dorim prosperare noului institut.

„Frățietatea“, institut de credit și economii, societate pe acții în Sadu, fondată astă-vară, a convocat o adunare generală extraordinară pe Octomvrie a. c. pentru a face în statute unele modificări și adausuri cerute de tribunalul comercial, care autorizarea permite de direcțiune din partea adunării generale constituante de a face eventualele modificări, ce s'ar cere de tribunal, n'a admis-o, ci a îndrumat societatea la convocarea adunării generale.

„Șoimușana“, institut de credit și economii, societate pe acții în Șoimuș a convocat o adunare generală extraordinară, pe 1 Noemvrie 1906. Obiectele: 1. Deschiderea și constituirea adunării; constatarea capabilității de hotărîre și delegarea verificatorilor. 2. Deciziune asupra înființării unei filiale în Șieul-mare (Nagy-Sajó) Posturi nouă, decizii în cauză. 3. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

DIN REUNIUNI.

Prima expoziție românească de copii aranjată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului“ s'a ținut, conform programei publicate și de noi, la 14 Octomvrie n. a. c. în comuna Apoldul-mic.

Expoziția a succes destul de bine, mulțumită activității comitetului Reuniunii aranjatoare, indeosebi secretarului ei, dl Victor Tordășianu, mulțumită dlor medici Dr. N. Calefariu, Dr. I. Iancu și Dr. Schuller, fizicul comitatului Sibiiu, cum și doamnelor din juriu, și fruntașilor și poporațiunii din Apold.

Pe lângă domnii amintiți au mai participat la expoziție dintre membrii comitetului Reuniunii d-nii Dr. P. Șpan și Vasile Stan, profesori sominariali, Petru Dragits, primpretor în Săliște și Romul Simu. Din Mercurea au participat domnii D. Vulcu, director de bancă, Dr. G. Măcelariu, Dr. Schiau, avocați, Avram S. Păcurariu, protopop, cu soțiile, d-na Dragits din Săliște, d-na Droc, soție de protopop în Mercurea, Eugenia Tordășianu n. Iovescu, M. Simu, preoți, învățători și popor din comunele vecine; iar Apoldul a fost întreg în picioare.

Primirea oaspeților a fost sărbătorească: cu vorbiri, călăreți, trăsuri și mulțime mare de popor.

Expoziția s'a ținut la școală. S'au prezentat circa 460 copii în vârstă dela 6 luni până la 6 ani.

Mai întâi s'a constituit juriul sub prezidiul d-nului Dr. Calefariu și ca raportor R. Simu. A urmat deschiderea expoziției de cătră dl Dr. Șpan și o conferență poporală despre suflet de dl V. Stan. Apoi s'a procedat la examinarea expozanților, lucrare anevoioasă și îndelungată, care a ținut aproape 3 oare, după care s'a stabilit lista celor de premiat, s'au fotografiat 2 grupe de expozanți și — după prânzul luat destul de târziu și cam în grabă pentru că soarele se apropiă de apus — a urmat conferența dlui Dr. Iancu despre oftică.

S'au premiat 60 copii cu premii în valoare de K 204 și altor 30 de copii și mamelor lor li-s'a dat mențiune onorabilă.

Sara a urmat reprezentație teatrală, cântări, declamațiuni și petrecere populară cu joc.

Au fost multe momente frumoase și înălțătoare în ziua expoziției. Poporului sau dat folositoare povești referitor la educația copiilor, pentru ferirea de boale ș. a. Medicilor prezenți li-s'a imbiat ocazia de a face experiențe, poate, ca nicicând altădată.

Pe cetitorii noștri îi va interesa, credem, mai mult partea economică a expoziției.

Premiile de câte 5, 4 și 3 coroane, ce au fost acordate celor 60 premiați, nu li-s'a dat, ca în ocazia altor expoziții, în bani, ci în libele de depunere și câte o casetă, inovație, care ar trebui practică în cercuri cât de largi.

Mulți din cetitorii „Rev. Econ.” își vor mai aduce aminte, că în anul trecut s'a fost scris în coloanele acestei reviste asupra unui „nou sistem de economisire” prin mijlocirea „Casselor de economii domestice”, sistem menit de a deștepta și promova spiritul de economisire în straturi cât mai largi ale populației — tână, care ar trebui să o urmărească și băncile noastre în măsură mai intensivă și mai sistematic de cum o fac astăzi, pe cum au început să facă băncile din țările occidentale.

La noi acest sistem de economisire l-a introdus „Cassa de păstrare din Săliște”, din inițiativa d-nului Petru Dragits. Această bancă a procurat un număr mai mare de cassette, care le liberează deponenților lor și altora cari voiesc să devină deponenți. Casseta se dă deponenților, fără chee *incuiată*, pentru care este a se depune într'un libel, drept garanție o anumită sumă minimală de cel puțin K 3, care se vindează în favorul institutului. În chipul acesta se oferă deponentului posibilitatea de a putea cruța cu înlesnire, chiar și sumele cele mai neînsemnate. De altă parte casseta este astfel întocmită, că deponentul nu poate scoate banii din ea și sumele cruțate nu le poate folosi decât numai pentru augmentarea depunerii sale originale. Spre scopul acesta casseta se poate *descuia* numai la institut, unde conținutul ei se numără în fața prezentatorului și suma aflată se adaugă la depunerea originală, a căreia libel este a se prezenta deodată cu casseta.

Cu ocazia primei expoziții de copii s'a făcut astfel uz și de un nou sistem de premiare, cu tendențe din cele mai bune și folositoare.

Fie ca și felul acesta de expoziții și acest nou sistem de economisire să se răspândească pretutindeni la toți Români.

CRONICA.

Societatea „Magyar közgazdasági társaság” din Budapesta în ședința sa din 18 I. c. a ales membru ordinar al său pe Domnul Ioan I. Lăpădatu, secretarul „Ardeleniei”.

Minele de aur particulare din Transilvania. Un ziar vienez publică niște date interesante asupra dezvoltării băieșagurilor de aur din Ardeal, cari își datoresc avântul anilor ultimi capitalului austriac, german, francez, englez și ungar. Capitalul austriac și-a început activitatea prin redeschiderea băilor părăsite dela Almașul-mare, astăzi proprietatea familiei Lukács. Capitalul german a deschis băi de aur la Boița, și operează cu bun succes și la Stanița,

Brad și Ruda etc. Capitalul francez lucră la băile de aur dela Porkura, iar cel englez a făcut mari investițiuni la Tekerő și Hondol. În fine capitalul ungar a participat la întreprinderea de băieșag dela Kepesd. În anul 1870 producțiunea băilor de aur din Transilvania a fost de 1726 funți aur în valoare de fl. 1.204,374, iar în 1904 producțiunea s'a urcat la 2776 kg. în valoare de K 9.107,021.

Proiecte de legi economice. În proximele zile ministrul de agricultură va prezenta dietei patru proiecte de legi nouă. Unul din proiectele acestea tractează despre *colonizare și parcelare*. Cea mai însemnată dispoziție a acestei legi este, că dezignează pentru scopurile politice de realități suma de K 100 milioane. Al doilea proiect de lege tractează despre *servitori agricoli*, al treilea conține dispoziții *pentru apărarea muncitorilor agricoli*, iar al patrulea tractează despre *ajutoarele de acordat la clădirea caselor de locuit ale muncitorilor agricoli*.

Statul și profesorii școalelor superioare comerciale. Ministrul de culte și instrucțiune publică a adresat directorilor superiori și susținătorilor școalelor superioare comerciale o ordinațiune în cauza întregirii salarelor profesorilor ordinari dela aceste institute de învățământ. În sensul acestei ordinațiuni *statul voiește să întregiască retribuțiunile profesorilor dela școalele superioare comerciale de stat, cum și a celor susținute de către orașe, confesiuni sau corporațiuni acolo unde se dovedește, că susținătorii școalei nu dispune de mijloace materiale suficiente*. Întregirea făcută prin subvenționare de către stat se va calcula cu începere dela 1 Iulie 1906. Întregirea salarelor se va face astfel, că unui profesor ordinar cu un salariu mai mic de K 2800 i-se va acorda întregire până la această sumă, iar dacă profesorul a fost cu acest salariu neîntrerupt mai mult de 4 ani în serviciu, întregirea se va face la K 2900. Unui profesor ordinar cu leafă de K 2800 sau mai mult se va întregi salariul la K 3600, eventual dacă a servit deja cu acest salariu mai mult de 5 ani fără întrerupere, întregirea va fi până la K 4000. Salariul directorului unei școale comerciale superioare va fi întregit, fără considerație la suma lefii de care beneficiază în momentul întregirii, la K 3600, respective dacă a stat neîntrerupt 5 ani în funcție la K 4000. Cu privire la directori ministrul își rezervă dreptul a întregi unora, dar maximum la a 3-a parte din toți, salariul până la K 4800, iar după un serviciu de încă 5 ani dela întregire, la K 5400, luându-se în considerare după ordinea cronologică.

BIBLIOGRAFIE.

Pénzügyi Compass pe 1907. Anuarul financiar al dlui Alfred Kormos, redact. revistei „Magyar Pénzügy” a apărut în zilele acestea împlinind 16 ani de existență. Ca și în anii premergători „Pénzügyi Compass” conține acum pe 95 coale tipărite, tot ce se referă la întreprinderile de tot soiul din țară, în special date amănunțite cu privire la institutele de bani, de asigurare, întreprinderile industriale, comerciale și de transport, precum și cu privire la diferitele feluri de asociațiuni. Prețul cărții legată în pânză elegantă este K 12 și se poate procura dela administrația revistei „Magyar Pénzügy” (Budapest V. Sasutca 13) și prin toate librăriile.

SUMAR.

La schimbarea de azi. — Scumpirea banilor. — Reuniunea revizorilor germani. — Societăți financiare și comerciale: „Aurora“, „Economul“, „Frățietatea“, „Șoimușana“. — Din reuniuni: Prima expoziție românească de copii. — Cronică: Societatea „Magyar közgazdasági társaság“, Minele de aur particulare din Transilvania, Proiecte de legi economice, Statul și profesorii școlilor superioare comerciale. — Bibliografie: Pénzügyi compas pe 1907.

„Cassa de păstrare“ (reuniune) în Săliște.

CONCURS.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște (comitatul Sibiiului) publică concurs pentru ocuparea unui post de funcționar cu termen până în 15 Noemvrie st. n. 1906.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental de K 1000.
2. Cuincuenalii de câte K 100.
3. Relut de quartir pentru primii 5 ani câte K 100, iar dela al 6-lea an de serviciu câte K 200.
4. Tantiema statutară.

Reflectanții la acest post au să dovedească că au absolvat școala comercială cu examen de maturitate și că au praxă în afacerile de bancă.

După un an de probă nou alesul va fi declarat de funcționar definitiv și se va împărtași și de favorurile fondului de penziune.

Postul va trebui ocupat imediat după alegere.

Săliște, în 24 Octomvrie 1906.

Nr. 95 (1—2)

Direcțiunea.

Bursa de București.

Cursul din 23 Octomvrie 1906.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	—
" " 1892 5%	" "	—
" " 274 mil. 4%	" "	94 3/4
" " 1898 4%	" "	93
Fonciare rurale 5%	" "	101 7/8
" " 4%	" "	92 3/4
Scris. fonc. urb. Bucuresci 5%	" "	98 3/4
" " lași	" "	95 1/8

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 24 Octomvrie 1906.

‰	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.		
	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	v cor. 98-60	p. 100 K 98-75
4	" " arg. Febr. Aug.	98-45	100-25
4-2	Losuri din 1860 à fl. 500— " 20% dare	156-25	157—
5	" " 1860 à fl. 100— " 20% "	206—	213—
5	" " 1864 à fl. 100— "	274-50	278—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	116-30	116-50
4	" " Cor.	98-90	98-90
3 1/2	" " de invest.	88-75	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur., scut. de dare	112-50	112-50
4	" " Cor.	94-50	94-65
3 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	84-20	84-25
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " " "	208-50	207—
4	" " p. regul. Tisei se. de dare	151-60	152—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav.	100-75	101—
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " " "	76-60	76-50
4	Oblig. rurale croato-slavone	97-20	97—
4	" " ungare	95-20	95-50
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	264—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	95-40	95-75
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	102-85	—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	94-40	94-50
2	" " " " " " " " " " " " " "	105—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	162-70	—
—	Impr. bulgar 1889	119-45	119-50
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	99—	—
3	" " " " " " " " " " " " " "	287—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	100-20	99-50
4	" " " " " " " " " " " " " "	—	100-15
4 1/2	Banca com. ung. Pesta	100-20	101-25
4	" " " " " " " " " " " " " "	97-50	98—
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	105-70	105-75
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50% ani	98-80	101—
4	" " " I Casse de păstr. patriot., Pesta	97-75	97-50
4	Inst. de credit fonciar ungar	98-90	97—
3 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	96-30	87-80
4 1/2	Banca hipotecară ungară	100-20	101—
4	" " " " " " " " " " " " " "	100-20	97-25
4	" " " " " " " " " " " " " "	267—	133—
4 1/2	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	97-75
5	" Albina", Sibiu	—	101-50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	—	101-50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	101-25
5	" " " " " " " " " " " " " "	—	103-50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	—	102—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101—
4	" " " " " " " " " " " " " "	—	98-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	23-30	23-50
	Credit, à fl. 100—	459—	466—
	Clary, à fl. 40— v. c.	146—	—
	Buda, à fl. 40—	177—	182—
	Pálffy, à fl. 40—	183-50	180—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	47-75	48—
	" " ungară, à fl. 5—	29-20	31—
	Rudolf, à fl. 10—	60—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	201—	—
	Salzburg, à fl. 20—	76—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	512-50	520—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	10—
	" „Jó sziv“, à K. 4—	—	11-50
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-40	11-43
	" " c. reg.	11-35	11-33
	Napoleon'or (20 frci sau 8 fl. aur)	19-15	19-18
	20 Marce germ. aur	23-56	23-54
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-54
	Bilete germ. 100 M.	117-70	117-82
	" franc. 100 Fr.	—	95-77
	" ital. 100 Lire	95-85	95-75
	Ruble, bilete, 100	254—	—
	Lei românești, 100	—	95-50

Prețul per bucată

„SILVANIA“, institut de credit și econ. în Șimleu.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Silvania“ în Șimleu, publică concurs pentru un post de practicant cu salariu anual de 800 coroane. Se cere: absolvirea unei școli comerciale cu matură, să cunoască în scris și vorbire limba română, germană și maghiară. Ceice doresc a competi la acest post să înainteze rugarea cu documentele necesare direcțiunii institutului până cel mult în 15 Noembrie st. n. a. c. Cei cu praxă vor fi preferiți.

Postul este de ocupat îndată după alegere.

Șimleu, 25 Octombrie 1906.

Nr. 96 (1—1)

Direcțiunea.

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

== Nr. 1. ==

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comere.

== Nr. 2. ==

Băncile Române

din

Transilvania și Ungaria

de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala „Albina“, Sibiu.

== Nr. 3 și 4. ==

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comere.

== Nr. 5—8. ==

Studii practice de bancă

de

Ioan I. Lăpădatu,
secretarul institutului de credit și econ. „Ardeleana“.

Se pot procura dela domni autori în Sibiu și Orăștie cele două dintâi à 50 fl., a treia cu K 1— și a patra cu K 2.—.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comere.

Se poate comanda dela administrația »Revistei Economice«, cu prețul de 1 coroață.

Drepturile, datorințele și răspunderea

== membrilor din direcțiune ==

și

Drepturile, datorințele și răspunderea

== comitetului de supraveghere ==

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

== traduceri autorizate de ==

Constantin Popp,
funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 — 1905 — 1906.

Prețul: câte K 3.—.

Se comanda la Administrația »Revistei Economice« în Sibiu (Nagyszeben).